

9. The Pros and Cons of a 4 Day Working Week. Change Recruitment. URL: <https://www.changerecruitmentgroup.com/knowledge-centre/the-pros-and-cons-of-a-4-day-working-week> (дата звернення 30.09.2022).

9. The Pros and Cons of a 4 Day Working Week. Change Recruitment. URL: <https://www.changerecruitmentgroup.com/knowledge-centre/the-pros-and-cons-of-a-4-day-working-week> (дата звернення 30.09.2022).

JEL M 21, H 89, O 10

ШВИДКА Оксана,

кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри бізнес-економіки та підприємництва КНЕУ імені Вадима Гетьмана, Україна,

ТЕСЛЕНКО Єлизавета,

студентка 6 курсу

КНЕУ імені Вадима Гетьмана, Україна,

ORCID: 0000-0002-2875-2584

e-mail: liza5320151432@gmail.com

Oksana SHVYDKA

Ph.D. in Economics, Associate Professor, KNEU named after Vadym Hetman, Ukraine

Yelyzaveta TESLENKO

6th year student

KNEU named after Vadym Hetman, Ukraine

СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ РОЗДРІБНОЇ ТОРГІВЛІ У ПЕРІОД ВІЙНИ

STATE AND PROSPECTS OF THE DEVELOPMENT OF RETAIL TRADE ENTERPRISES DURING THE WAR

Анотація: Проаналізовано стан підприємств роздрібної торгівлі в Україні. Досліджено як впливають військові дії на найбільших ритейлерів України. Розглянуто заходи, які сприяють відновленню та розвитку роздрібної торгівлі. Виокремлено перспективи розвитку на найближче майбутнє.

Ключові слова: підприємства роздрібної торгівлі, економічні ризики, ритейлери, бойові дії.

Abstract: The state of retail trade enterprises in Ukraine is analyzed. It has been studied how military operations affect the largest retailers of Ukraine. Measures that contribute to the recovery and development of retail trade are considered. Development prospects for the near future are highlighted.

Keywords: retail enterprises, economic risks, retailers, hostilities.

Український бізнес адаптується до війни швидше, ніж до пандемії COVID-19. Кількість нових підприємств, зареєстрованих за останні кілька місяців, зросла на 30% з початку пандемії. Не тільки національна економіка продовжує працювати, а й виникли нові приватні підприємства. На підконтрольних Україні територіях, підприємства повертаються до роботи. Тому необхідно підтримувати місцевих виробників, щоб зберегти цю тенденцію та стимулювати нашу економіку. Зрештою, економічний фронт сьогодні як ніколи важливий.

Початок війни зупинив роботу майже всього бізнесу в Україні. Незважаючи на те, що бойові дії ще тривають, велика кількість підприємств вже відновили свою роботу. Серед них найбільші ритейлери України [1]: «АТБ-МАРКЕТ», «Fozzy Group», «Епіцентр», «МЕТРО», «Ашан», «Rozetka», «Comfy», «EVA», «Varus», «Ельдорадо». Всі ці компанії зазнали певних втрат через військові дії (знищено склади, магазини, порушена система логістичних шляхів), однак, вони

продовжують функціонувати на неокупованій території України та роблять значний вклад в економіку країни. Загальний обсяг збитків торговельної сфери оцінюється в 50,7 млрд. грн. У розрізі товарних груп найбільше постраждали продовольчі мережі – 60% від збитків по галузі. На другому місці - fashion-рітейлери, втрати яких склали 11% галузі торгівлі. До трійки найбільш постраждалих галузей торгівлі входять продавці електроніки та побутової техніки – 7% від збитків по галузі. [2]

На рис. 1 зображено збитки рітейлерів України галузі торгівлі у розрізі по товарних групах.

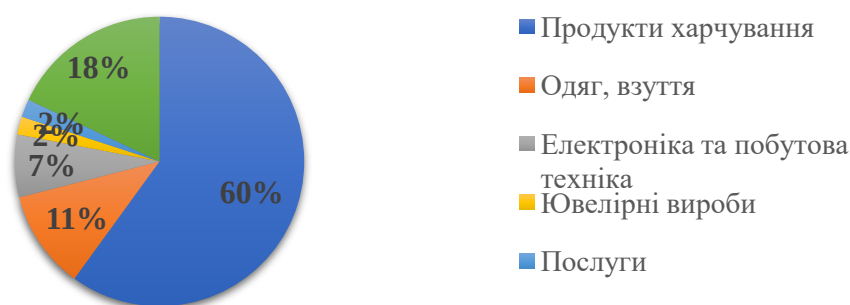

Рис. 1 Структура збитків рітейлерів України за період 24.02 – 23.04 2022 року

Джерело: [2]

На сьогоднішній день закрито 18 магазинів Fozzy Group в окупованих містах — Херсоні, Мелітополі, Бердянську та Маріуполі. [3]. Оскільки у перші тижні війни була порушена робота складів та виробництв, що вплинуло на робочі процеси. Деякі з торговельних об'єктів знищені, деякі розграбовані та компанія не має до них доступу.

На початку війни товариству належало 736 продуктових магазинів. Після місяця активних бойових дій залишаються відкритими 436 магазинів. 59 комерційних об'єктів були частково або повністю зруйновані, ще 40 опинилися в зоні бойових дій. 201 магазин тимчасово не працює. Компанія зазнала збитків майже на 3 мільярди гривень [4]. (рис.2)

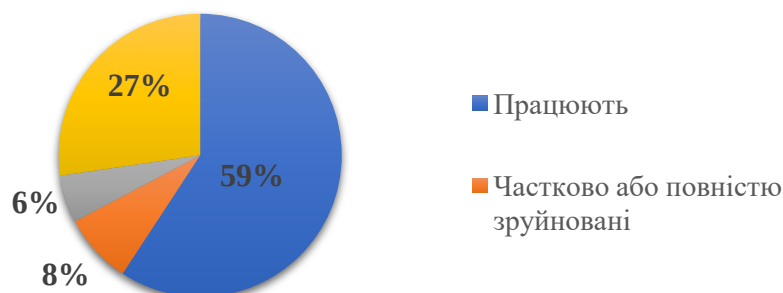

Рис. 2 Структура магазинів Fozzy Group станом на вересень 2022 року
Джерело: розроблено автором на основі [5]

Магазини «Сільпо», які відновили роботу після 24 лютого 2022 року запроваджено такі зміни:

- зміна графіку роботи, в залежності від комендантського часу в регіоні;
- на касі можна зняти готівку до 6000 грн.
- бали в додатку «Власний рахунок» можна віддати на підтримку української армії у фонд «Повернись живим»

Крім того, Fozzy Group займається волонтерською діяльністю. Великими бізнесами України було створено найбільший у Східній Європі логістичний гуманітарний хаб - Help Ukraine Center. Ініціатор створення – співвласник компанії TIS Андрій Ставніцер. На другу добу після оголошення війни, він почав обдзвонювати власників бізнесів, які можуть розблокувати «вузьке горло» логістики гуманітарної допомоги та обговорювати з ними варіанти дій. Підключилися В'ячеслав Чечеткін «Rozetka», В'ячеслав Клімов «Нова Пошта», Володимир Костельман «Fozzy Group». Цей хаб став центром тяжіння для волонтерів з усього світу. [6]

Великий бізнес вже зміг відновити роботу магазинів та продовжити функціонувати в звичному режимі. Проте частка прибутку значно зменшилась, через втрачені ринки збуту. Тому для відновлення та збільшення прибутковості необхідно запровадити такі заходи:

- розширення асортименту товарів для «середнього кошику» покупців;
- залучення іноземних інвесторів, для відновлення та розширення мережі.

Кожен інвестор хоче примножити свої інвестиції, однак він не проти опинитися в «тихій гавані», щоб не потрапити під хвилі «інфляційних штормів». Інфляція, стагфляція, рецесія – це наслідки того, що сталося в Україні. Сучасна реальність полягає в експорті товарів, технологій, ідей та послуг, які неможливо розбомбити. Тому венчурний капітал в інноваційному та сервісному бізнесі стоїть на першому місці. Експорт ідей та послуг допоможе країні у найближчому майбутньому. «Нова пошта», дизайнерський супермаркети «Сільпо» та служба доставки ліків Liki24 мають перспективу виходу на ринок ЄС. Агробізнес прагне збільшити свою присутність в Азії та Африці. Якщо Україна є настільки важливою країною для глобальної продовольчої безпеки, то потрібно робити з цього висновки і виходити на світовий ринок з новими інноваційними продуктами.

Література

1. Forbes. 15 найбільших ритейлерів України. Хто прибутковий і збитковий серед АТБ, Fozzy, «Епіцентру», Rozetka та інших. Веб-сайт. URL: <https://forbes.ua/company/15-naybilshikh-riteyleriv-ukraini-khto-naybilsh-pributkoviy-i-zbitkoviy-sered-atb-fozzy-epitsentru-rozetka-ta-inshikh-19102021-2610> (дата звернення: 17.09.2022)
2. ІТС. Збитки ритейлерів України внаслідок воєнних дій перевищили 50 млрд грн (найбільше постраждали продавці продуктів, одягу та електроніки). Веб-сайт. URL: <https://itc.ua/ua/novini/zbitki-ritejleriv-ukrayini-vnaslidok-voyennih-dij-perevishhili-50-mlrd>

References

1. Forbes. 15 largest retailers of Ukraine. Who is profitable and unprofitable among ATB, Fozzy, "Epicenter", Rozetka and others. Website. URL: <https://forbes.ua/company/15-naybilshikh-riteyleriv-ukraini-khto-naybilsh-pributkoviy-i-zbitkoviy-sered-atb-fozzy-epitsentru-rozetka-ta-inshikh-19102021-2610> (date of application : 17.09.2022)
2. ITC. The losses of Ukrainian retailers as a result of military actions exceeded UAH 50 billion (sellers of products, clothes and electronics suffered the most). Website. URL: <https://itc.ua/ua/novini/zbitki-ritejleriv-ukrayini-vnaslidok-voyennih-dij-perevishhili-50-mlrd>

[ukrayini-vnaslidok-voyennih-dij-perevishhili-50-mlrd-grn-najbilshe-postrazhdali-prodavczi-produktiv-odyagu-ta-elektroniki/](https://suspilne.media/255767-znedoleni-ci-kolaboranti-ak-ukrainski-pidpriemci-vizivaut-v-okupacii-ta-ci-bagato-z-nih-jde-na-spivpracu-z-rf/) (дата звернення: 17.09.2022)

3. Суспільні новини: Знедолені чи колаборанти. Як українські підприємці виживають в окупації та чи багато з них йде на співпрацю з РФ. Веб-сайт. URL: <https://suspilne.media/255767-znedoleni-ci-kolaboranti-ak-ukrainski-pidpriemci-vizivaut-v-okupacii-ta-ci-bagato-z-nih-jde-na-spivpracu-z-rf/> (дата звернення: 11.09.2022)

4. The village Україна. Втрати на 3 мільярди, 21 магазин в окупації і супершвидка доставка: як «Сільпо» працює під час війни. Веб-сайт. URL: <https://www.the-village.com.ua/village/business/buisness-interview/328161-silpo-fozzy-group-interview-2022> (дата звернення: 11.09.2022)

5. All Retail. 34 дня війни та 2,4 млрд грн збитків: загальні втрати Fozzy Group та нові виклики для компанії. Веб-сайт. URL: <https://allretail.ua/ru/news/77119-34-dnya-voyny-i-2-4-mlrd-grn-obshchie-poteri-fozzy-group-i-vyzovy-dlya-kompanii> (дата звернення: 11.09.2022)

6. Бізнес фронт. Help Ukraine Center: як великі бізнеси створили найбільший у Східній Європі гуманітарний хаб. Веб-сайт. URL: <https://delo.ua/ru/business/help-ukraine-center-kak-krupnye-biznesy-sozdali-samyi-bolsoi-v-vostocnoi-evrope-gumanitarnyi-xab-395510/> (дата звернення: 17.09.2022)

grn-najbilshe-postrazhdali-prodavczi-produktiv-odyagu-ta-elektroniki/ (date application: 17.09.2022)

3. Public news: Destitute or collaborators. How do Ukrainian entrepreneurs survive the occupation and how many of them go to cooperate with the Russian Federation. Website. URL: <https://suspilne.media/255767-znedoleni-ci-kolaboranti-ak-ukrainski-pidpriemci-vizivaut-v-okupacii-ta-ci-bagato-z-nih-jde-na-spivpracu-z-rf/> (date of application: 11.09.2022)

4. The village Ukraine. Losses of 3 billion, 21 stores under occupation and super-fast delivery: how "Silpo" works during the war. Website. URL: <https://www.the-village.com.ua/village/business/buisness-interview/328161-silpo-fozzy-group-interview-2022> (application date: 11.09.2022)

5. All Retail. 34 days of war and UAH 2.4 billion in losses: Fozzy Group's total losses and new challenges for the company. Website. URL: <https://allretail.ua/ru/news/77119-34-dnya-voyny-i-2-4-mlrd-grn-obshchie-poteri-fozzy-group-i-vyzovy-dlya-kompanii> (date of application : 11.09.2022)

6. Business front. Help Ukraine Center: how big businesses created the largest humanitarian hub in Eastern Europe. Website. URL: <https://delo.ua/ru/business/help-ukraine-center-kak-krupnye-biznesy-sozdali-samyi-bolsoi-v-vostocnoi-evrope-gumanitarnyi-xab-395510/> (date of application: 17.09. 2022)

JEL F410

ЯЦЕНКО Валерія

Аспірантка, Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна
0000-0002-2925-7470

e-mail: valeriayatsenko5@gmail.com

Valeria YATSENKO

Postgraduate student, Taras Shevchenko Kyiv National University, Ukraine

ДЕВАЛЬВАЦІЯ ГРИВНІ ТА ЇЇ РОЛЬ У ПІДВИЩЕННІ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

Анотація: Очікується, що чергова девальвація гривні підвищить конкурентоспроможність українських

DEVALUATION OF THE HRYVNY AND ITS ROLE IN INCREASING THE COMPETITIVENESS OF ENTERPRISES

Abstract: Another devaluation of the hryvnia is expected to increase the competitiveness of Ukrainian manufacturers in foreign markets and